

Od redakcji

From the Editor

Obecny numer *Sztuki Leczenia* zawiera artykuły o zróżnicowanej tematyce, w której wyraźnie zaznacza się wątek pielęgniarski. Prace empiryczne otwiera artykuł autorstwa Małgorzaty Dziubak pt. *Empatia i jej zmiany u studentek w toku kształcenia na kierunku pielęgniarstwo*. W dobie rosnącego zainteresowania komunikacją mającą miejsce w relacjach lekarz/pielęgniarka – pacjent/rodzina pacjenta temat empatii nabiera szczególnego znaczenia. Szczególny charakter mają też omawiane w pracy badania osób przygotowujących się do podjęcia zawodu pielęgniarki. Oparte są bowiem na kilkuletniej, systematycznej obserwacji prowadzonej w tej samej grupie, którą można uznać za reprezentatywną dla badanej populacji.

Autorami kolejnej pracy badawczej są Agne Jakavonyte-Akstiniene, Malkolm Hare i Jurate Macijauskiene. Praca poświęcona jest ocenie wiedzy pielęgniarek oraz studentów pielęgniarstwa na temat zaburzeń świadomości mogących występować u pacjentów podczas hospitalizacji. Uwrażliwienie personelu medycznego na ten problem, w tym na czynniki ryzyka, ma duże znaczenie dla jakości sprawowanej opieki.

Kolejne prace zamieszczone w obecnym numerze to prace teoretyczne i przeglądowe. Rozpoczyna je artykuł Zdzisławy Szadowskiej oraz współpracowników poświęcony występowaniu zespołu wypalenia zawodowego u pielęgniarek onkologicznych. Dostarcza on przeglądu literatury przybliżającego czytelnikowi ten niewątpliwie istotny temat.

Kolejny artykuł autorstwa Joanny Sułkowskiej i współpracowników to interesująca

praca wskazująca na dwa podejścia mogące służyć poprawie komunikacji między personelem medycznym a pacjentem i jego bliskimi. Pierwsze z nich dotyczy wykorzystania Porozumienia bez Przemocy opracowanego przez Marshalla Rosenberga, a drugie – wykorzystania metod stosowanych w coachingu. W obu tych podejściach, jak piszą autorzy, ważną rolę odgrywają informacje zwrotne, unikanie ocen oraz dostrzeganie emocji. Sugerują oni, że wykorzystanie opisanych podejść w praktyce klinicznej mogłoby się przełożyć na wzrost satysfakcji pacjentów (oraz ich rodzin) z otrzymanej opieki i kontaktów z personelem medycznym.

Następna praca trzech autorek – Kingi Tucholskiej Małgorzaty Wysockiej-Pleczyk i Bożeny Gulli, wprowadza czytelnika w temat znaczenia przyjętej perspektywy czasowej (nastawienie na przeszłość, teraźniejszość lub przyszłość) dla podejmowania istotnych decyzji, w tym także decyzji dotyczących zachowań zdrowotnych. Jak podkreślają autorki, przyjęta przez daną osobę perspektywa czasowa stanowi „ukryty wymiar” wszelkich ludzkich działań, w tym wyborów i zachowań związanych ze zdrowiem. Powołując się na wyniki badań prezentowane w literaturze przedmiotu, autorki wskazują, że kampanie prewencyjne powinny uwzględniać kwestię perspektywy czasowej, która może być modyfikowana w toku krótkich interwencji nastawionych na podniesienie ich skuteczności.

Kolejna praca to artykuł Agnieszki Ogonowskiej poświęcony omówieniu tematu profilaktyki patologicznych form używania Internetu przez dzieci i młodzież. Autorka wskazuje

na konieczność adresowania działań profilaktycznych w tym obszarze do trzech grup docelowych, tj. do dzieci i młodzieży szkolnej, ich rodziców i opiekunów oraz pracowników systemu oświaty.

Omawiany fragment numeru czasopisma zamyka praca Patrycji Zurzyckiej, Katarzyny Czyżowicz i Teresy Radzik poświęcona złożonym problemom nakładających się nie-raz kategorii społecznych związanych z dyskryminacją jednostki. Aby przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom towarzyszącym dyskryminacji, autorki postulują odejście od postrzegania pacjenta w sposób biomedyczny, w stronę rozwijania wieloczynnikowego spojrzenia na jego funkcjonowanie w zdrowiu, chorobie i niepełnosprawności.

Kolejna część numeru to recenzje i sprawozdania. Autorem dwóch pierwszych recenzji

jest prof. Henryk Gaertner, autorką trzeciej dr Helena Motyka.

Sprawozdanie poświęcone jest Walnemu Zebraniu Towarzystwa Edukacji Psychosomatycznej oraz wyborom nowego zarządu.

Numer zamyka wywiad z profesorem Janem Łazowskim, jednym z współtwórców psychosomatycznego nurtu w polskiej medycynie, wieloletnim prezesem Polskiego Stowarzyszenia Balintowskiego i Towarzystwa Edukacji Psychosomatycznej oraz członkiem Komitetu Naukowego naszego czasopisma. W listopadzie 2017 roku miał miejsce Jubileusz 90-lecia Jego urodzin.

Oddając obecny zeszyt w ręce Czytelników życzymy urozmaiconej i ciekawej lektury.

Redaktor Naczelny
Marek Motyka